

Ἐπί τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ Κρατικῶν Χορηγιῶν».

Πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων

Εἰς τῶν βασικῶν σκοπῶν τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν εἶναι ἡ ἐξασφάλις τῶν προϋποθέσεων αἱ ὁποῖαι παρέχουν εἰς τοὺς λογοτέχνας καὶ τοὺς καλλιτέχνας, ἰδίως εἰς τοὺς νεωτέρους, τὴν δυνατότητα νὰ ἐπιδοθοῦν ἀπερισπάστως εἰς τὸ ἔργον τῶν.

Πρὸς τοῦτο κρίνεται ἀναγκαστικὴ ἡ παροχὴ χορηγιῶν πρὸς πρόσωπα τὰ ὁποῖα διὰ τῶν ἤδη συντελεσθέντων ἔργων τῶν φαίνονται ἱκανὰ νὰ προσφέρουν σημαντικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τῆς χώρας.

Αἱ κρατικαὶ χορηγίαι καθιερώθησαν ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1087/1971 Ν. Διατάγματος «περὶ μέτρων ἐνισχύσεως τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν» ὑπὸ διακριτικὴν μορφήν τῆς διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν σχεδίου νόμου προτεινομένης. Ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἐν λόγω Ν.Δ.τος προβλέπεται ἡ ἀπονομὴ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, χορηγιῶν ἐκ δρχμῶν 4.000 μηνιαίως καὶ διὰ μίαν τριετίαν, εἰς λογοτέχνας καὶ καλλιτέχνας, οἵτινες διὰ τῆς ἐνεργοῦ προσφορᾶς τῶν συμβάλλον ἐν τὴν προσπάθειαν ἀνυψώσεως τοῦ πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ.

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ Κρατικῶν Χορηγιῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἄνω Ν.Δ. 1087/1971 διεπιστώθησαν ἐλλείψεις ἢ ὑπερβολαί. Μία ἐκ τῶν βασικῶν ἀδυναμιῶν τοῦ ἐν λόγω Ν.Δ.τος εἶναι ὅτι αἱ Χορηγίαι ἔχουν τὴν μορφήν μηνιαίας ἀντιμισθίας καὶ δίδονται ὑπὸ προϋποθέσεις μᾶλλον ἀσχετοῦς. Ἐξ ἄλλου τοῦ λόγου, ἀπενεμήθησαν χορηγίαι καὶ εἰς πρόσωπα τῶν ὁποίων ἡ προσφορὰ εἰς τὰ Γράμματα καὶ τὰς Τέχνας ἀμφισβητεῖται.

Οὕτω προκύπτει ἡ ἀνάγκη ἀναθεωρήσεως τοῦ θεσμοῦ, προκειμένου νὰ καταστῇ οὗτος πλέον ἀποδοτικὸς. Τὸ γεγονός ἄλλωστε, ὅτι τὸ ὡς ἄνω Ν. Διάταγμα 1087/1971, ἐξεδόθη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπταετίας συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐκδόσεως νέου νόμου ὅστις θὰ περιβληθῇ μετὰ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Βουλῆς.

Κατὰ ταῦτα προέβημεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ μετὰ χειρὸς, σχεδίου νόμου «περὶ Κρατικῶν Χορηγιῶν» διὰ τοῦ ὁποῖου τίθεται ἐπὶ νέας βάσεως τὸ ὅλον θέμα τῆς ἀπονομῆς τούτων θεμελιουμένου οὕτως ἐνὸς βασικοῦ κυβερνητικοῦ μέτρου ὑπὲρ ἐνισχύσεως τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Καλῶν τεχνῶν.

Τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τοῦ ὑπὸ κρίσιν σχεδίου νόμου εἶναι ὅτι αἱ χορηγίαι ἀπονέμονται διὰ τὴν δημιουργίαν συγκεκριμένου ἔργου κρινομένου σημαντικοῦ διὰ τὴν ἄνοδον τοῦ πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τῆς Χώρας.

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 γίνεται περιγραφή τῆς ιδιότητος τῶν προσώπων εἰς τὰ ὁποῖα ἀπονέμεται ἡ χορηγία ὡς καὶ τοῦ σκοποῦ διὰ τὸ ὁποῖον γίνεται ἡ ἀπονομή. Παράλληλως ὁρίζεται τὸ χρονικὸν διάστημα ἐντὸς τοῦ ὁποῖου πρέπει νὰ ἔχη συντελεσθῇ τὸ πνευματικὸν ἔργον διὰ τὸ ὁποῖον δίδεται ἡ χορηγία. Ἀναφέρεται, ἐν τέλει, ἡ ιδιότης τῶν μὴ δυναμένων νὰ λάβουν χορηγίαν προσώπων.

Ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 ὁρίζεται τὸ ἀνώτατον ὄριον τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ τῆς χορηγίας, ἡ διαδικασία καθορισμοῦ τοῦ ὕψους ἐκαστῆς ἀπονεμομένης τοιαύτης ὡς καὶ ὁ τρόπος καταβολῆς τοῦ ποσοῦ. Ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἄρθρου προβλέπεται καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν κατ' ἔτος ἀπονεμομένων χορηγιῶν.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ σχεδίου ἀναφέρεται εἰς τὴν συγκρότησιν καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Συμβουλίου Κρατικῶν Χορηγιῶν ὡς γνωμοδοτικὸν ὄργανον καὶ ἀναλυτικώτερον: Ὑπὸ τῶν παρ. 1 καὶ 2 καὶ 3 ὁρίζεται ἡ σύνθεσις τοῦ Συμβουλίου διὰ προσώπων δυναμένων, ὡς ἐκ τῆς θέσεως τῶν νὰ ἔχουν βαρύνουσαν γνώμην ἐπὶ θεμάτων ἀναγομένων εἰς τὴν σφαῖραν τῶν Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς θητείας τῶν μελῶν αὐτοῦ. Ἐν τῇ τετάρτῃ παρ. 4 διαγράφεται τὸ ἔργον τοῦ Συμβουλίου καὶ ὑπὸ τῆς πέμπτῃ παρ. 5 διαγράφεται ἡ ἀποζημίωσις τῶν μελῶν του.

Τὸ ἄρθρον 4 παρέχει τὴν ἐξουσιοδότησιν ἐκδόσεως Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ὁρισμοῦ τῶν λεπτομερειῶν τοῦ τρόπου ἀπονομῆς τῶν χορηγιῶν ὡς καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ Συμβουλίου.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 ἐξασφαλίζεται ἡ ἐγγραφὴ τῆς ἀναγκαιότητος διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου πιστώσεως. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐκ τῆς ψήφισεως τοῦ παρόντος νόμου δὲν θὰ προκύβῃ νέα ἐπιβάρυνσις τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ, τοὐναντίον, θὰ προκύβῃ μείωσις, κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ πλέον, τῆς ἤδη ἐγγεγραμμένης εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν ἀντιστοίχου πιστώσεως.

Τέλος δὲ διὰ τοῦ ἄρθρου 6 καταργοῦνται αἱ περὶ Κρατικῶν Χορηγιῶν διατάξεις τῶν ἄρθρων 7, 8 καὶ 9 τοῦ Ν.Δ. 1087/1971, ὁρίζεται δὲ ὅτι αἱ χορηγίαι αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν κατ' ἐφαρμογὴν τῶν καταργουμένων διατάξεων διακόπτονται, προκειμένου νὰ καταστῇ περαιτέρω δυνατὴ ἡ ἀπρόσκοπτος ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ παρόντος νόμου.

Σημειοῦται ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 ἕως 6 τοῦ ἰδίου Ν.Δ.τος ἔχουν ἤδη καταργηθῆ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 255/73 Ν.Δ.τος.

Αἱ καταργούμεναι διατάξεις ἔχουν ὡς ἀκολουθοῦσι:

«Ἄρθρον 7.

Κρατικαὶ Χορηγίαι.

1. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν, συγκροτεῖται ἐπταμελὲς Συμβούλιον Κρατικῶν Χορηγιῶν. Μέλη αὐτοῦ, ἐπὶ πενταετῆ θητεία, ὁρίζονται πρόσωπα ἐργασμένου κύρους, περὶ τὰ Γράμματα, τὰς καλὰς Τέχνας καὶ τὸν ἐν γένει τομέα τοῦ Πολιτισμοῦ.

2. Σκοπὸς τοῦ Συμβουλίου Κρατικῶν Χορηγιῶν, εἶναι ἡ γνωμοδότησις ἐπὶ θεμάτων ἀναφορῶν εἰς βραβεύσεις, παροχὰς χορηγιῶν καὶ ἐν γένει διακρίσεις πρὸς λογοτέχνας ἢ καλλιτέχνας κατὰ τὰ ἐν τῷ παρόντι διαλαμβανόμενα.

3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν μετὰ πρότασιν τοῦ Συμβουλίου Κρατικῶν Χορηγιῶν παρέχονται παρὰ τοῦ Κράτους μηνιαία χορηγία εἰς λογοτέχνας ἢ καλλιτέχνας καὶ ἐν γένει εἰς πρόσωπα ἀνήκοντα εἰς τὸν τομέα τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἀσχετῶς ἡλικίας, καὶ εἰς ἀριθμὸν ἀνάλογον πρὸς τὴν ἐκάστοτε ἀναγραφομένην εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν σχετικὴν πίστωσιν, διὰ τὴν ἐνεργὸν αὐτῶν προσφορὰν εἰς τὴν προσπάθειαν ἀνυψώσεως τοῦ καθόλου πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ, ὡς καὶ τῶν ἀποδήμων Ἑλλήνων, διὰ παντὸς τρόπου, ἰδίᾳ δὲ, διὰ διαλέξεων, καλλιτεχνικῶν ἐκθέσεων, μεταφράσεων σημαντικῶν ξένων καὶ ἀρχαίων ἐλληνικῶν ἢ Βυζαντινῶν ἔργων, διὰ καταρτίσεως καὶ ἐκδόσεως συλλογῶν καὶ ἀνθολογιῶν, διὰ συνεργασίας τῶν εἰς τὴν ὄργανωσιν πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων, διὰ δημοσιεύσεως δοκίμων καὶ ἐπιφυλλίδων εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ, ἰδίᾳ τῶν ἐπαρχικῶν, διὰ διευθύνσεως, συντάξεως καὶ ἐκδόσεως λογοτεχνικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν περιοδικῶν, διὰ τῆς δωρεᾶν παραδόσεως μνημῶν εἰς πνευματικὰ κέντρα, διὰ τῆς προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν ὡς καλλιτεχνικῶν ἢ πνευματικῶν συμβούλων εἰς Σωματεῖα κοινωφελοῦς δράσεως, εἰς Ἰδρύματα, Ὁργανισμούς, μεγάλας ιδιωτικὰς ἢ δημοσίας ἐπιχειρήσεις καὶ λοιπὰ ἀνάλογα συγκροτήματα.

Χορηγία δύναται ἐπίσης νὰ ἀπονέμεται καὶ εἰς συγγραφεῖς πρὸς συγγραφὴν ὁρισμένου ἔργου.

4. Ἡ ἀπονομή τῆς χορηγίας γίνεται διὰ μίαν τριετίαν, δυναμένην νὰ ἀναγεῖται ἢ καὶ νὰ διακόπτεται εἰς περιπτώσιν μὴ ἐκπληρώσεως τῶν προϋποθέσεων ὅφ' ἃς ἐγένετο.

5. Τὸ ποσὸν τῆς μηνιαίας χορηγίας ὁρίζεται εἰς τέσσαρας χιλιάδας (4.000) ἐπὶ δώδεκα μῆνας ἐπαυξηνόμενον μετὰ τὰς τυχρὸν δαπάνας δι' ὁδοιπορικὰ καὶ ἡμερησίαν ἐκτὸς ἔδρας ἀποζημιώσιν ὁριζομένην εἰς τὸ 1/20 τῆς μηνιαίας χορηγίας.

6. Χορηγία δὲν παρέχεται εἰς ἀκαδημαϊκοὺς καὶ εἰς τυχεύοντας τῶν Α' καὶ Β' Ἐθνικῶν Βραβείων.

7. Ἡ ἀπονομή χορηγιῶν γίνεται οἰκοθεν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν ἢ αἰτήσῃ τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ τῆ προτάσει πνευματικῶν ἰδρυμάτων ἢ σωματείων ὑποβαλλομένη εἰς τὴν Γραμματεῖαν τοῦ Συμβουλίου Κρατικῶν Χορηγιῶν μέχρι 31 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους.

8. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἐρίζονται αἱ λεπτομέρειαι τοῦ τρόπου ἀπονομῆς τῶν κρατικῶν χορηγιῶν καὶ τὰ τῆς λειτουργίας τοῦ κατὰ τὴν παράγραφον 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου Συμβουλίου καὶ τὰ τῆς Γραμματείας αὐτοῦ διὰ προσωπικοῦ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Πολιτιστικῶν Ὑποθέσεων τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν.

Ἄρθρον 8.

Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1972 ἐγγράφονται πιστώσεις δραχμῶν τεσσάρων ἑκατομμυρίων τετρακοσίων χιλιάδων (4.400.000) διὰ τὴν ἀπονομήν τῶν

Ἐθνικῶν Βραβείων Λογοτεχνίας, Εἰκαστικῶν Τεχνῶν καὶ Θεατρικῆς Τέχνης, καὶ δραχμῶν τεσσάρων ἑκατομμυρίων (4.000.000) διὰ τὴν ἀπονομήν Κρατικῶν Χορηγιῶν.

Ἄρθρον 9.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως».

Διὰ τῆς ψήφισεως ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ παρόντος σχεδίου νόμου ἐκδηλοῦται ἐμπράκτως τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Πολιτείας ὑπὲρ τῶν πνευματικῶν δημιουργιῶν τῆς χώρας.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 27 Σεπτεμβρίου 1976

Οἱ Ὑπουργοὶ

Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν
Κ. Α. ΤΡΑΪΑΝΗΣ

Οἰκονομικῶν
Ε. ΔΕΒΑΕΤΟΓΛΟΥ